

Förordnande om reservatsbildning för GETGARSUDDE

Beskrivning av reservatet

Reservatets benämning: GETGARSUDDE

Kommun: Grums

Socken: Ed

Fastighet: Körsvik 1:14

Lägesbeskrivning: 65755/13490

Gränser: Framgår av bifogad karta

Areal: 22 hektar jämte vattenområde enligt 1 kap 5 § jordabalken

Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen

Ägarekategori: Staten genom naturvårdsfonden

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen vägrade genom beslut den 20 juli 1967, rätt till bebyggelse inom strandskyddsområde på fastigheten Körsvik 1:9 (numera 1:14). Efter förhandlingar mellan markägarna genom RLF:s juridiska avdelning samt länsstyrelsen och statens naturvårdsverk inköptes reservatsområdet av staten med tillträde 1 juni 1972. Fastighetsbildning genomfördes 1975.

Grund för beslutet

Området äger betydande naturvärde genom intressanta företeelser i strandhällar och strandsediment samt hållmarkstallskog. På grund av områdets beskaffenhet och frihet från bebyggelse har denna del av Vänerstranden stor betydelse för allmänhetens friluftsliv.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogade karta som naturreservat.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

- A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. bedriva täktverksamhet
2. anordna upplag - annat än tillfälligt i samband med områdets skötsel
3. uppföra helt ny byggnad (annat än enkla serviceanordningar för allmänheten enligt skötselplan)
4. använda kemiska bekämpningsmedel
5. avverka eller utföra skogsvårdsåtgärd utöver vad som framgår av skötselplan.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

6. dra fram ledning.

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att åtgärder vidtages inom reservatet i enlighet med bifogade skötselplan.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. störa djurlivet genom närgången fotografering eller långvarig vistelse vid fågelbo, lya, gryt eller motsvarande
2. medföra ej kopplad hund
3. göra upp öppen eld annat än på särskilt anvisade och iordningställda platser
4. framföra motordrivet fordon
5. bryta kvistar fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, rotstående träd och buskar
6. skada klapperstensfält och vållar eller bortfrakta sten
7. tälta eller förtöja mer än ett dygn i sträck
8. på ett störande sätt använda radioapparat, grammfon, bandspelare o dyl.

D. Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om skötselplan m m.

1. Syftet med naturvårdsförvaltningen är att bevara naturmiljön i ett attraktivt avsnitt av Vänerstranden samtidigt som allmänhetens friluftsliv underlättas.
2. Skötselplan. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av reservatet genom att fastställa bifogade skötselplan.
3. Reservatet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.
4. Förvaltare skall vara skogsvårdsstyrelsen.
5. Samråd angående förvaltningen skall fortlöpande ske med länets skötselråd.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet se bilaga (formulär 3).

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsstyrelsens styrelse fattat beslut, har förutom föredraganden, byrådirektör Åhgren, även deltagit länsråd Hammarskjöld, naturvårdsdirektör Wirén, länsarkitekt Andersson, överlantmätare Lindskog och länsassessor Lingman. I styrelsens beslut deltog landshövding Edberg, ledamöterna Eskel, Hult, Sune Johansson, Jonasson, Helmer Karlsson, K-A Karlsson, Knutsson, Elvy Nilsson, Sven Nilsson, Olsson, Stjernborg och Wallander samt suppleanterna Eriksson och Gidlund.

## **Skötselplan för naturreservatet GETGARSUDDE.**

### 1. Allmän beskrivning samt målsättning för skötseln

#### 1.1 Allmän beskrivning

Avsatt: 1977 i samband med fastställandet av denna plan.

Areal: 22 hektar jämte vattenområde enligt 1 kap 5 § jordabalken.

Kommun: Grums

Läge: Vid basen av Värmlandsnäs, ca 1 mil söder om Grums centralort.  
Topografiska kartbladet 10 C Åmål NO

Syfte med avsättningen: Att i väsentligen oförändrat skick bevara ett attraktivt avsnitt av Vänerkusten.

#### 1.1.2 Naturförhållanden

Områdets yttre delar karaktäriseras av omfattande klapperstensfält och serier av strandvallar. Södra, östra och nordöstra stranden består av hållmarker med vindpinad skogsvegetation. Norra stranden (Sandviken) är till största delen vassbevuxen.

Reservatsområdets västra del utgörs av heterogena skogsbestånd. Terrängen är här starkt bruten med berggryggar och dalstråk i ungefärligen NNO-SSV. Inslag av grönsten förekommer. Magra och bördiga områden omväxlar således. Anmärkningsvärt är de högproduktiva skogsbestånden (skötselområde 8 och 9) mellan magra berggryggar på uddens yttre del.

#### 1.1.3 Kommunikationer

Området är förhållandevis svårt att nå. Angöringsmöjligheterna är begränsade på grund av det mycket utsatta läget i Väneren. Ca 3 km österut ligger Bärön i Segerstads skärgård.

Fram till reservatsgränsen (fastighetsgränsen) går en samfällad brukningsväg. Rätt att använda samfälligheten för utfart följer av fastighetsregleringen 1975. Vägen är dock förhållandevis inte framkomlig med bil.

Förhållandevis går ingen stig direkt in i området. Avståndet från bilvägen i väster till Sandviken - Knapperstenviken är ca 1 km.

#### 1.1.4 Serviceanordningar

Förhållandevis finns inga serviceanordningar.

#### 1.1.5 Föreskrifter

Jämför bifogat beslut.

### 2. Dispositions- och skötselplan för mark och vatten

#### 2.1 Allmän målsättning för mark- och vegetationsvård

Den allmänna målsättningen skall vara att bevara områdets intressanta ytformer och attraktiva strandvegetation. Allmänhetens möjligheter att besöka och studera området skall underlättas, dock endast genom enkla och begränsade anläggningar och arrangemang. Delvis (skötselområde 1, 2 och 6) skall skogsmarkens virkesproduktion utnyttjas genom skogsväxande åtgärder och avverkningar. De skogliga åtgärderna skall dock underordnas reservatsbildningens syfte (jämför även detaljanvisningar i kap 2.3).

## 2.2 Principer för disposition av mark och vatten samt åtgärder av allmän karaktär

### 2.2.1 Hävd av skogsområden

2.2.1.1 Skogsbestånden i östligaste delen (skötselområde 7-11) får utvecklas till urskog.

2.2.1.2 Skogsbestånd på underlag av klapperstensfält och -vallar (skötselområde 4, 5 och 6) utformas med speciell tanke på att ytformerna skall framhävas och ges en attraktiv inramning. Avverkningsavfall skall i största möjliga utsträckning bortskaffas.

2.2.1.3 Ett område med sankmarker centralt i reservatet lämnas tills vidare orört med tanke på djurlivet.

2.2.1.4 Skogsbestånden i övrigt skötes ur skoglig synpunkt med stor hänsyn till naturmiljön (jämför detaljanvisningar i kap 2-3)

### 2.2.2 Jakt- och viltvård

2.2.2.1 Jakt bedrivs inte inom området. Jakt kan medges för området om det därvid kommer att ingå i större enhet.

2.2.2.2 Vid avverkningar och röjningar skall hänsyn tagas till olika djurarters speciella miljökrav t ex genom att man lämnar ihåliga eller fruktbärande träd och buskar.

2.2.3 Fiske  
Med fastigheten följer ej rätt till fiske.

### 2.2.4 Tillsyn

2.2.4.1 Reservatsförvaltaren skall utöva regelbunden tillsyn under sommarsäsongen. I första hand samordnas tillsynen med (planerad) tillsynsverksamheten för Segerstads skärgård.

### 2.2.5 Renhållning

2.2.5.1 Sopor och latrin skall bortskaffas genom reservatsförvaltarens försorg.

## 2.3 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder

### Skötselområde 1

Beskrivning: Mycket heterogent skogsområde. Magra bergryggar omväxlar med bördiga dalgångar i NNO-SSV-lig riktning. Skogsavverkning har skett speciellt i de bördigare dalgångarna där björkrika ungskogar växer. På bergryggarna växer tallskärmar av varierande täthet. I de västligaste delarna finns ett virkesrikt granbestånd i ett bälte på 20 - 40 m. Beståndsdata växlar således starkt. Genomsnittligt virkesvolym ca 100 m<sup>3</sup> sk/ha och bonitet 4 m<sup>3</sup> sk/ha.

Målsättning: Attraktiva skogsbestånd utvecklas genom begränsade avverkningar. Speciell hänsyn tas till djurliv, friluftsliv och landskapsbild. Hällmarkstallskogen på bergryggarna lämnas.

Åtgärder: Skogsvårdande röjningar (i dalgångarna) under första femårsperioden.

I samband med (senare) avverkningar längre ut på udden bör avverkningar även här komma ifråga.

P-plats samt toalett, sopkärl och informationstavla.

#### Skötselområde 2

Beskrivning: Ungskogsbestånd - tall, björk i 20 - 30 års ålder. Några enstaka tallö-verständare. I strandbältet grova tallar och lövskogsbuskage.

Bonitet: ca 6 m<sup>3</sup> sk/ha. Delvis sandmark i form av låg strandvall.

Målsättning: Attraktiva skogsbestånd utvecklas. Stor hänsyn tas till djurliv och naturmiljön i övrigt. Strandskogen på vallen lämnas så gott som orörd.

Åtgärd: Skogsvårdande röjning.

#### Skötselområde 3

Beskrivning: Trädbevuxen torvmark och sank dalgång mot norr med tät björkskog (ca 25 år).

Målsättning: Området lämnas orört med syfte att bevara ett skyddsområde för djurlivet.

Åtgärd: Ingen åtgärd .

#### Skötselområde 4

Beskrivning: Omfattande klapperstensfält med glest skogsbestånd där vida "krypgranar" dominerar. Stora mer eller mindre vegetationsfria områden. Några enstaka gamla spår i stenvallarna efter traktortransport.

Målsättning: Områdets markformer och skogsbestånd bevaras intakt.

Åtgärd: -

#### Skötselområde 5

Beskrivning: Gammal föryngringsyta med fröträd av tall (ca 60 m<sup>3</sup> sk/ha) och ett heterogent underbestånd på grund av utebliven hyggesrensning. Bonitet ca 4 m<sup>3</sup> sk/ha. Västra halvan består av relativt mager bergbunden mark. Östra halvan består till övervägande del av grus och sten i form av vållar. Relativt tät fältskikt av (blåbärs-)ris samt granbuskar gör att strandvallarna inte framträder speciellt väl.

Målsättning: Strandvallarna bevaras intakta. Ingrepp i skogsbeståndet göres för att framhäva ytformerna och skapa attraktiv inramning kring dessa. Flertalet av befintliga fröträd lämnas som överståndare.

Åtgärd: Underbeståndet röjes - gallras hårt. Grupper av tätare vegetation sparas så att varierad bild erhålles.

Replipunkt för besökare per båt ordnas i norra viken. Vassröjning, brygga, eldstad, toalett, informationstavla.

#### Skötselområde 6

Beskrivning: Största delen (speciellt mot söder) utgöres av strandvallar i olika riktning.

Skogsbeståndets data: Ålder 40 - 60 år  
Bonitet 6 m<sup>3</sup> sk/ha  
Trädslagsblandning 5/10 tall, 4/10 gran, 1/10 björk  
Virkesvolym ca 200 m<sup>3</sup> sk/ha.

Målsättning: Ytformerna bevaras intakta. Skogsbeståndet åtgärdas så att ytformerna framhäves. På lång sikt lämnas tät skärm av tall och björk ("pelarsal").

Åtgärder: Gallring ca 30 % av virkesförrådet. Åtgärden har hög prioritet då kronorna är relativt högt uppdagna och självgallringen relativt omfattande.

Nedrisning med avverkningsavfall och markskador begränsas genom vinschning av hela träd till ett fåtal körstråk.

#### Skötselområde 7

Beskrivning: Heterogen strandskog. Ungefärlig beståndsbeskrivning: ålder 40 - 60 år, bonitet 3,5 m<sup>3</sup> sk/ha, trädslagsblandning 5/10 tall, 5/10 gran, (0)/10 löv, virkesvolym 120 m<sup>3</sup> sk/ha.

Målsättning: Skogsbeståndet lämnas intakt med hänsyn till landskapsbilden och med tanke på vindskydd - stormkappa.

Åtgärd: Ingen åtgärd.

#### Skötselområde 8

Beskrivning: Högproduktivt skogsbestånd på "hylla" av finkorniga sediment.

Beståndsdata: ålder 60 år  
bonitet 10 m<sup>3</sup> sk/ha  
trädslagsblandning 1/10 tall, 9/10 gran, (0)/10 löv  
virkesvolym: 300 m<sup>3</sup> sk/ha.

Målsättning: Lämnas orört att utvecklas till urskog.

#### Skötselområde 9

Beskrivning: I stor utsträckning en direkt fortsättning på skogsbeståndet inom föregående skötselområde. (Något klenare stammar och lägre bonitet: åldersklass IV, bonitet 8 m<sup>3</sup> sk/ha, trädslagsblandning 1/10, 8/10, 1/10, virkesvolym 300 m<sup>3</sup> sk/ha). Marken skiljer sig dock väsentligt. Här förekommer mycket markerade strandvallar.

Målsättning: Ytformerna bevaras intakta. Skogsbeståndet lämnas orört att utvecklas till "urskog".

## Skötselområde 10

Beskrivning: Strandzon med hållmarker och glest skogsbestånd av vindpinade träddivider.

Fornminne i form av litet röse i läge enligt kartan.

Målsättning: Området lämnas intakt.

Åtgärd: Röset hålles fritt från träd och buskvegetation. I övrigt ingen åtgärd.

## Skötselområde 11

Beskrivning: Relativt hög, markerad bergrygg med glest tallbestånd. Ålder 80 - 100 år. Bonitet ca 3 m<sup>3</sup> sk/ha. Virkesvolym ca 75 m<sup>3</sup> sk/ha.

Målsättning: Området lämnas orört.

Åtgärd: Ingen åtgärd.

### 3. Plan för anläggning, disposition och skötsel av anordningar för rekreation och friluftsliv

#### 3.1 Allmänt

Anordningarna skall inte ges någon större omfattning eller tillåtas dominera området. Anordningarna skall ses som enkla hjälpmedel för allmänheten att besöka och studera området.

#### 3.2 Friluftsanordningar

3.2.1 Brygga skall finnas i östra delen av Sandviken. Genom vassbältet röjes en ränna på sådant sätt att inloppet blir i möjligaste mån vindskyddat. Bryggan bör medge plats för ca 5 båtar samtidigt.

3.2.2 Parkeringsplats ordnas i anslutning till samfällda brukningsvägen. Förstärkning av bilvägen fram till parkeringen sker. Parkeringsplatsen skall medge parkering av ca 10 bilar samtidigt och vänding av buss.

3.2.3 Toalett och sopkärl anordnas vid Sandviken samt vid parkeringsplatsen.

3.2.4 Vindskydd med eldstad anordnas vid Sandviken. Ved tillhandahålles av förvaltaren.

#### 3.3 Kommunikationer

3.3.1 Särskilda resor (med båt) bör (på sikt) anordnas och kombineras med guideade rundvandringar under ledning av sakkunnig geolog.

#### 3.4 Information

3.4.1 Större informationstavla uppsättes vid bryggan, Sandviken samt vid parkeringsplatsen.

En mindre informationsskylt placeras (diskret) vid stigen nära Knapperstensviken.

- 3.4.2 Folder enbart för detta objekt bör inte framställas. Information om objektet bör istället ingå t ex i folder för Segerstads skärgård, Grums kommun, Värmlandsnäs eller Värnerkusten i dess helhet.
- 3.4.3 Vägvisning, spårmarkering där så erfordras, gränsmarkering o d skall utföras enligt svensk standard och SNV:s anvisningar.
- 3.4.4 Förvaltaren skall i möjligaste mån bistå allmänheten med information om naturreservatet och övriga närliggande objekt.
- 3.4.5 Guidade rundvandringar bör anordnas under sakkunnig ledning. Information om detta bör ges via turistorganisation och lokalpress.